

Conclusies van de vergadering van de Coördinatie
Commissie voor Europees Integratie- en Associatie-
problemen op 2 maart 1970

1. Voorbereiding van de 105e zitting van de Raad der
Europese Gemeenschappen op 6 en 7 maart 1970

Bij de voorbereiding van deze Raadszitting kwamen met name de volgende punten aan de orde:

a) Rechtstreekse Verkiezingen Europees Parlement

Dit punt is op Nederlands verzoek op de agenda geplaatst, in samenhang met de overige onderwerpen uit het communiqué van de Topconferentie. Het gaat erom opnieuw aandacht te vragen voor dit probleem, waarvan ter Topconferentie beslist werd dat de studie zou worden voortgezet. In de interventie kan gewezen worden op de toenemende kans dat deze verkiezingen nationaal georganiseerd zullen worden op grond van initiatief-voorstellen uit de nationale parlementen; dit is duidelijk een "second best". Wellicht kan men er op de a.s. Raadszitting in slagen een besluit te nemen over de organisatie van een vorm van contact tussen Raad en Parlement.

b) Toetreding

De Coördinatie Commissie besprak een nota opgesteld door het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Een aantal amendementen werd hierop aangebracht en vervolgens werd overeengekomen deze nota, die overigens niet meer beoogt te geven dan een eerste, algemene benadering van de voornaamste toetredingsvraagstukken, aan de RBZ voor te leggen. Door sommige leden van de Coördinatie Commissie werd opgemerkt dat de nota hier en daar een nogal strakke en scherpe toon aanslaat; andere leden vonden de nota op onderdelen juist te weinig stringent geformuleerd. Deze verschillende appreciaties stonden echter een overeenstemming over de inhoud van de nota niet in de weg. Ten aanzien van twee onderwerpen, nl. de regeling van het intra-verkeer in landbouwprodukten tussen Engeland en de (oude) Lid-Statens, en de regeling van de grote Gemeenbest-vraagstukken (boter en suiker), bleek nog onvoldoende duidelijkheid te bestaan. De Coördinatie Commissie droeg de interdepartementale werkgroep op de studie van deze problemen te verdiepen, en eerste instantie aan de hand van nieuwe nota's van het Ministerie van Landbouw en Visserij.

c) Verhouding EEG-GATT; akkoorden met Spanje en Israël

./.

/-voor

Een uitvoerige gedachtenwisseling werd gewijd aan bijgevoegde nota van het Ministerie van Economische Zaken. De daarin tot uitdrukking gebrachte bezorgdheid omtrent het verstorende effect van de preferentiële handelspolitieke praktijken van de EEG op de grondslagen van de internationale handel zoals neergelegd in het GATT, werd algemeen gedeeld, hoewel ook gewezen werd op het feit dat/een aantal associaties van de EEG - met Europese landen die niet kunnen toetreden, met de voormalige koloniën, en wellicht ook met de Middellandse-zeelanden - een politieke en economische rechtvaardiging kan worden aangevoerd. Ontegenzeggelijk is echter dat de stemming in het GATT zich meer en meer keert tegen deze preferentiële aspecten van de EEG-politiek en dat een ernstige conflictsituatie dreigt.

/ Coördinatie

De discussie spitste zich met name toe op de vraag op welke wijze de preferentiële handelsakkoorden met Spanje en Israël, die binnenkort zullen worden afgesloten, aan het GATT moeten worden gepresenteerd. De/Commissie bereikte te dien aanzien de volgende conclusies:

- de artikelen van het GATT, met name art. XXIV, zullen door de GATT-partijen, incl. Nederland, moeten worden gerespecteerd;
 - uit handelspolitiek oogpunt voldoen geen van de genoemde akkoorden aan de normen van art. XXIV. Zij behoren derhalve te worden ingediend bij de verdragssluitende partijen van het GATT onder art. XXV (waiver-aanvraag);
 - daar geen van de andere Lid-Statens van de Gemeenschap deze procedure wenste, zal het Nederlandse standpunt bij wijze van compromis inhouden dat de betrokken verdragen aan het GATT worden gepresenteerd zonder vermelding van het betreffende artikel. Bij de behandeling van de materie zal de Europese Commissie vervolgens stellen, dat volgens de EEG de regelingen vallen onder het begrip "vrijhandelszone", dus onder art. XXIV;
 - indien de meerderheid van de verdragssluitende partijen in de werkgroep die deze materie behandelt, daarmede niet zal instemmen, dan moet worden getracht alsnog een vrijwaring van de GATT-verplichtingen te verkrijgen onder art. XXV van het GATT, danwel de inhoud van de akkoorden zodanig te verbeteren, dat een verdediging op grond van art. XXIV alsnog mogelijk wordt;
 - indien de verdragssluitende partijen van het GATT ook deze vrijwaring niet wensen te verlenen, dan zullen de verdragen niet in werking kunnen treden, in overeenstemming met art. XXIV;
- ~~X~~

- er dient een duidelijke limiet te worden gesteld aan de proliferatie der preferentiële akkoorden. De verdragssluitende partijen zouden kunnen worden gerustgesteld door te verklaren dat de EEG niet voornemens is preferentiële akkoorden af te sluiten in Zuid-Amerika of Azië.

Voor het overige kon de Coördinatie Commissie zich met de nota van de BEB verenigen, zij het dat van de zijde van de Permanente Vertegenwoordiger wel enige bedenkingen werden geuit tegen bepaalde implicaties van het gestelde onder b) op pag. 11 van de nota.

De Coördinatie Commissie besloot ook de aandacht van de REZ te vestigen op het feit, dat het bovenstaande impliceert dat Nederland art. XXIV ook zal bepleiten voor Spanje. Tegenover het Nederlands Parlement zal dit verklaard moeten worden door te wijzen op de koppeling met Israël.

In ditzelfde kader werd overeengekomen, dat van Nederlandse kant alsnog getracht zal worden de presentatie van een eventueel akkoord met Malta te verbeteren door te stipuleren, dat de twee voorziene étappes in geen geval langer dan 15 jaar mogen duren.

2. Economische en Monetaire Eenwording

De Coördinatie Commissie besprak de resultaten van de jongste bijeenkomst van de Ministers van Financiën van de EEG te Parijs. In het bijzonder werd daarbij aandacht besteed aan het te Parijs, na enige aarzeling van Nederlandse zijde, overeengekomen voorstel om de uitwerking van het fasenplan voor de monetaire eenwording op te dragen aan een ad hoc groep van de voorzitters van de vijf bestaande economische comité's (Monetair Comité, Conjunctuurcomité, Comité voor de Begrotingspolitiek, Middellangetermijn-comité, en Comité van de Gouverneurs der Centrale Banken), alsmede een vertegenwoordiger van Luxemburg en van de Commissie. De discussie werd mede gevoerd aan de hand van een nota van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (bijgevoegd), waarin op een aantal procedurele aspecten wordt ingegaan.

Ten aanzien van de materiële zijde van de problematiek werd door de Coördinatie Commissie nogmaals onderstreept, dat voorkomen moet worden dat de onderhavige problematiek complicaties gaat opleveren voor de toetreding van het V.K. Het gevaar bestaat

dat de Fransen de aanvaarding van een eventueel akkoord, dat bovengenoemde ad hoc groep in de loop van dit jaar zou kunnen bereiken, als een nieuwe conditio sine qua non zullen stellen voor de Engelse toetreding. Het is echter duidelijk dat de economische en monetaire eenwording, en de daarin geïmpliceerde mate van politieke eenwording slechts wenselijk zijn, nadat de Gemeenschap met het V.K. en andere nieuwe leden is uitgebreid. Deze overweging noopt tot voorzichtigheid, zolang de toetreding nog onzeker is.

Ten aanzien van de procedure werd door sommige leden van de Coördinatie Commissie opgemerkt, dat het institutioneel verkieslijk zou zijn, indien de gesuggereerde ad hoc groep zou worden gezien als een studiegroep van onafhankelijke experts, in plaats van regeringsvertegenwoordigers. Het mandaat van deze groep ~~zou~~ van beperkte tijdsduur moeten zijn; het resultaat zal vervolgens door de Raad behalve op zijn economische ook op zijn politieke en institutionele merites worden bezien. Dit zou het beste passen in de bestaande besluitvormingsprocedures.

/- zou

/- moeten

Door andere leden werd daartegenover gesteld, dat deze constructie te theoretisch is, en dat in feite de genoemde voorzitters der comités toch als vertegenwoordigers van de regeringen zullen optreden. Zo is het ook in Parijs begrepen. Deze opvatting impliceert dan echter wel, dat de standpunten in de ad hoc groep grondig moeten worden voorbereid in interdepartementaal overleg (ook met deelneming van Sociale Zaken), opdat alle aspecten voldoende tot hun recht komen. De heer Brouwers, die Nederland in de ad hoc groep zal willen vertegenwoordigen, zegde toe voor deze coördinatie te zullen zorgdragen. De vertegenwoordiger van het Ministerie van Landbouw en Visserij behield zich het standpunt van zijn ministerie voor.

De Coördinatie Commissie kwam niet tot een conclusie en besloot beide benaderingen van de ad hoc groep aan de REZ voor te leggen.

4. Technologische Samenwerking

De Coördinatie Commissie besprak in het kort het in het Comité van PV's tot stand gekomen compromis ten aanzien van de procedure voor de voortzetting der werkzaamheden. De indruk bestond dat dit compromis, hoewel afwijkend van het aanvankelijke Nederlandse standpunt, het enig haalbare was en dat men er niet op terug kan komen. Er blijft echter wel een zekere bezorgdheid over ~~de~~ ^{de} verdere verloop der werkzaamheden bestaan. De Coördinatie Commissie kwam overeen, dat deze materie in de REZ zou kunnen worden besproken.

/het

DGES, 3 maart 1970

Resultaten van het interdepartementaal overleg
betreffende de toetreding van VK e.a. tot de
Europese Gemeenschappen

=====

Een interdepartementale studiegroep heeft, ter voorbereiding van een gedachtenwisseling in de Coördinatie Commissie, zich verdiept in de toetredingsproblematiek. Daarbij werd van de onderwerpen uitgegaan, zoals die in de Raad van 8/9 december 1969 werden opgesteld. Deze lijst van onderwerpen, waarvoor een gemeenschappelijk standpunt moet worden bepaald, luidt als volgt:

1. aanpassing van het financiële reglement in het perspectief van de vergrote Gemeenschap,
2. overgangperiode (landbouw/industrie),
3. de belangrijkste problemen m.b.t. de Commonwealth,
4. aanpassing der instellingen,
5. onderhandelingsprocedures,
6. Euratom en EGKS.

Bovendien werd overeengekomen, dat een diepgaande gedachtenwisseling met het VK zou worden voorbereid inzake financiële en economische vraagstukken (betalingsbalans etc.). Zoals bekend is bovengenoemde lijst niet uitputtend.

De studiegroep heeft zich in het onderstaande beperkt tot een eerste benadering van deze vraagstukken. Voorlopig schijnt men ook in Brussel bij een eerste benadering te willen blijven.

1. Aanpassing financieringsregeling

In de groep kwam men tot de conclusie dat de huidige financieringsregelingen van de Europese Gemeenschappen ook van toepassing moeten zijn op de toetredingskandidaten en dat dezen van meet af een aandeel in de totale gemeenschapsuitgaven dienen bij te dragen. Eventueel ware na te gaan of de nieuwe leden vrijgesteld zouden kunnen worden van bijdragen aan bepaalde onkosten, die ontstaan

zijn voordat zij waren toegetreden (bestaande surplussen). Hierbij moet echter bedacht worden, dat zulk een beperking van de financiële verantwoordelijkheid der nieuwe leden spoedig kan leiden tot een argument voor een beperking van hun zeggenschap bij de besluitvorming. T.a.v. de overgangsmodaliteiten van de financiering lijkt het aangewezen, dat de nieuwe leden in het eerste jaar, of de eerste jaren, uitgaan van een budgettaire bijdrage volgens een vaste sleutel. Daarna kan gedurende een overgangsperiode de geleidelijke vervanging van de schatkistbijdragen door de afdracht van heffingen en douanerechten volgen. Aan het einde van die periode dient de volledige toepassing van het communautaire stelsel plaats te vinden.

Belangrijk is ook dat gedurende een redelijke periode die minstens gelijkwaardig moet zijn aan die welke de Zes ook zichzelf hebben gegund, de percentuele bijdragen van de toetreders binnen bepaalde grenzen mogen blijven. Die periode kan pas ingaan, wanneer de nieuwe leden met de afdracht van heffingen en douanerechten beginnen. De lengte van de betrokken periode hangt mede af van de argumenten, die met name door het V.K. tijdens de onderhandelingen naar voren zullen worden gebracht.

Het bovenstaande impliceert, dat gedurende een aantal jaren twee financieringsregelingen naast elkaar dienen te worden toegepast. De vraag welk deel door de oude en welk deel door de nieuwe leden moet worden gefinancierd, kan worden beantwoord aan de hand van de verhouding tussen het BNP van de huidige en de nieuwe leden (ongeveer 75% tegenover 25%).

2. Overgangperiode (landbouw en industrie)

De overgangperiode dient om

1. de uiterste termijn aan te geven waarop de nieuwe leden de communautaire regels, in het bijzonder wat betreft de totstandkoming van de douaneunie en de landbouwmarkt, moeten hebben ingevoerd;
2. de nieuwe leden de gelegenheid te geven de noodzakelijke aanpassingen geleidelijk te verrichten, waarbij het tempo hiervan hetzij reeds tijdens de onderhandelingen hetzij aan het begin van de overgangperiode kan worden vastgesteld;
3. de inhoud van de bestaande regels, waar nodig, te wijzigen met het oog op de uitbreiding van de Gemeenschappen, voorzover zulks niet reeds tijdens de onderhandelingen is geschied.

Het lijkt in het algemeen verstandig om voor de vrijmaking van het industriële en het agrarische handelsverkeer eenzelfde overgangperiode aan te houden en deze tevens gelijkelijk van toepassing te laten zijn op de vier toetredingskandidaten. Hierdoor wordt de beste waarborg geschapen voor een evenwicht van voor- en nadelen en worden complicaties in de onderhandelingen vermeden. Wel kunnen voor bepaalde onderdelen een verschillend ritme van aanpassing of een latere eindtermijn worden vastgesteld, zulks bij wijze van uitzondering.

Ten aanzien van de landbouw zullen de nieuwe leden het vigerende systeem moeten aanvaarden, waarbij zij het instrumentarium van de gemeenschappelijke landbouwpolitiek zo mogelijk reeds bij het begin van de overgangperiode dienen in te voeren. De aanpassing aan de EEG-prijzen dient plaats te vinden door een geleidelijke procentuele vermindering van het verschil tussen de V.K.- en de EEG-prijzen.

Voor de industriële overgangperiode lijkt een jaarlijkse verlaging van intra-rechten, met parallel aanpassing aan het GDT de aangewezen oplossing.

Voor wat betreft de EEG, zullen voor sommige sectoren zoals papier en aluminium moeilijkheden ontstaan, die in een korte overgangperiode niet kunnen worden opgelost. Voor deze sectoren zullen dan speciale regelingen moeten worden gevonden, gericht op het aanpassen van de verschillen in concurrentievoorwaarden; verlenging van de hele overgangperiode is hiervoor niet nodig.

Gedurende de overgangperiode zal de mogelijkheid voor het invoeren van vrijwaringsmaatregelen conform art. 226 van het EEG-Verdrag moeten heropend, waarvan de toepassing wederom in handen van de Commissie gelegd moet worden. Autonome maatregelen dienen noch aan de Zes noch aan de toetredingskandidaten te worden toegestaan. Ten aanzien van de harmonisatie van wetgevingen zal mede rekening moeten worden gehouden met de belangen van de toetreders. Daar in de komende jaren op dit terrein beslissingen verwacht kunnen worden die grote konsekventies voor de nationale wetgevingen in de Lid-Staten meebrengen, zal een overnemen zonder meer van deze beslissingen door de kandidaatlanden wellicht op moeilijkheden stuiten. Over overgangsmodaliteiten kan tijdens de overgangperiode beslist worden.

Een belangrijk en voor de toetredingskandidaten zeer gevoelig probleem wordt gevormd door de vraag welke rechten de nieuwe leden tijdens de overgangperiode mogen uitoefenen. Naar Nederlandse mening is het duidelijk dat de nieuwe leden, die alle verplichtingen van de Verdragen en de daaruit voortvloeiende regelingen hebben onderschreven en de financiële konsekventies daarvan aanvaard.

van meet af aan aan de beslissingen van de instellingen moeten kunnen deelnemen. De tegenover gestelde mening brengt de nieuwe leden in feite terug tot associë's. Dit zou volstrekt ongerechtvaardigd zijn t.a.v. de communautaire besluitvorming, die zowel voor de Zes als de Vier toepasselijk is. Het is echter evenzeer onjuist t.a.v. de communautaire regelingen die voor de huidige leden direkt doch voor de nieuwe leden slechts via overgangsbepalingen van toepassing zijn. Immers, hier geldt dat de nieuwe leden bij de vaststelling van deze regelingen evenveel belang hebben als de huidige Lid-Staten, omdat deze beslissingen zowel hun uiteindelijke verplichtingen bepalen als van invloed zijn op de inhoud van de overgangsregelingen. Hier komt nog bij dat, ook bij slechts gedeeltelijke toepassing in de nieuwe Lid-Staten, deze toch reeds onmiddellijk aan financiële verplichtingen moeten voldoen voortvloeiend uit maatregelen die door de huidige leden volledig worden toegepast.

Wat betreft de lengte van de overgangsperiode kan worden opgemerkt, dat de precedënten van de diverse regelingen van de huidige EEG weinig houvast bieden. Over het algemeen kan men stellen, dat de overgangsperiode zo kort dient te zijn als maar enigszins verenigbaar is met de economische mogelijkheden van de nieuwe leden. Vermeden moet worden dat de aanpassingen zodanig abrupt zouden dienen te geschieden, dat een economische weerslag daarvan het gevolg zou zijn, ook op de huidige leden. Aan de andere kant heeft een te lange periode het nadeel, dat daarmee de politieke en economische voordelen van de uitbreiding worden uitgesteld en dat voedsel wordt gegeven aan de gedachte dat de nieuwe leden vooralsnog geen volledige zeggenschap zouden mogen hebben.

3. Problemen m.b.t. de Commonwealth

Ten aanzien van de Commonwealth spitst de problematiek van de toetreding van het VK zich voornamelijk toe op twee belangrijke onderwerpen, nl. de Nieuw Zeelandse boter en het Commonwealth Sugar Agreement. Wat betreft het eerstgenoemde probleem, kan Nederland, evenals in 1962/63, erkennen dat het hier om een uitzonderlijke situatie gaat, waarmee rekening dient te worden gehouden. Het verdrijven van Nieuw Zeeland uit de Engelse markt zou bovendien voor Nederland ongunstig zijn, daar wij dan de Nieuw Zeelandse zuivelprodukten elders op onze exportmarkten zouden ontmoeten. Voor het probleem van de Nieuw Zeelandse boter moet bij gevolg tijdens de onderhandelingen een zowel voor Engeland als de EEG adequate oplossing worden gezocht.

Wat betreft het suikervraagstuk, zal het VK in de gelegenheid moeten worden gesteld om tot 1975 (voorlopige eindtermijn van het Commonwealth Sugar Agreement) aan zijn internationale verplichtingen te voldoen. Daarna zullen andere oplossingen gevonden moeten worden, hetzij in het kader van de associatie(s), hetzij door het toestaan van import-quota of andere preferentiële invoerregelingen, hetzij in het kader van wereldwijde regelingen. Er dient rekening te worden gehouden met het feit dat een aantal kleinere Commonwealth landen vrijwel geheel afhankelijk zijn van de uitvoer van suiker.

4. Aanpassing der Instellingen

Ten aanzien van dit onderwerp is in eerste instantie vooral van belang de institutionele gevolgen, welke de toetreding zal hebben voor de Raad van Ministers. Het beginsel der stemmenweging zal uiteraard ook moeten gelden in een

vergroete Gemeenschap. Van alle mogelijkheden voor wat betreft het aantal stemmen dat aan de verschillende landen wordt toegekend, lijkt het het beste om aan de navolgende vast te houden :

VK, Frankrijk, Duitsland en Italië	: 8
België, Nederland	: 4
Ierland, Denemarken, Noorwegen	: 3
Luxemburg	: 1

(Totaal 50; meerderheid 34; blokkerende minderheid 17).

Bij deze stemmenweging blijft het beginsel gehandhaafd dat Nederland en België samen evenveel stemmen hebben als een groot land. Bovendien is er het voordeel, vanuit een oogpunt van besluitvorming dat twee grote landen overstemd kunnen worden. De vier grote staten zouden hun wil alleen kunnen doorzetten, indien zij tenminste één kleinere staat aan hun zijde hebben. Een ander, wellicht minder wenselijk gevolg is, dat de nieuwe leden tezamen juist een blokkerende minderheid kunnen vormen. Men was het erover eens, dat al deze berekeningen zonder waarde zijn, indien in de praktijk het zg. Akkoord van Luxemburg zijn kracht zou behouden. Zulks zou voor de besluitvaardigheid van de vergroete Gemeenschap fataal zijn. Het streven moet er dan ook meer dan ooit op gericht zijn om de praktijk der meerderheidsstemmingen ingang te doen vinden. Te streven ware naar een expliciete liquidatie van het "Akkoord van Luxemburg" tijdens de voorbereidende besprekingen tussen de Zes. Denkbaar, maar minder gunstig is ook een geleidelijke uitholling daarvan door in de praktijk frequenter tot stemmingen over te gaan. Uiteindelijk is het echter een kwestie van politieke wil.

De studiegroep heeft zich verder nog bezig gehouden met de problematiek rond de rechtstreekse

verkiezingen van het Europees Parlement. Het bleek dat in deze het standpunt kan worden gehandhaafd. Dit betekent dat het beginsel van evenredige vertegenwoordiging van de bevolking der Lid-Staten slechts in een later - meer federaal - stadium volledig doorgevoerd kan worden.

5. Onderhandelingsprocedures

Tot dusverre is slechts overeengekomen, dat de onderhandelingen door de Gemeenschap als zodanig zullen moeten worden gevoerd, hetgeen in de praktijk betekent dat de kandidaatleden zullen worden geconfronteerd met een gezamenlijk standpunt. Wie dit standpunt zal uitdragen is nog in het midden gelaten. Ongeacht of dit de Europese Commissie of een van de Lid-Staten is, lijkt het voor het welslagen van de onderhandelingen essentiëel een procedure te volgen die een voortdurende aanpassing en aanvulling van het Gemeenschapsstandpunt op korte termijn mogelijk maakt. Het is immers uitgesloten vele details van te voren te regelen. De Lid-Staten zullen daarom steeds alle bij de onderhandelingen moeten zijn. Hun vertegenwoordigers dienen daarbij over voldoende volmacht te beschikken om de aanvullende onderhandelingsposities vast te stellen. Het moet m.a.w. niet nodig zijn om voor iedere aanvulling of wijziging op de Raad terug te vallen, niet alleen omdat dit te tijdrovend is, maar ook omdat op die wijze de Fransen teveel van de onderhandelingen "afgeschermd" zouden blijven.

6. Euratom

In wezen doen zich hier drie problemen voor, t.w. (1) de eventuele betaling door de nieuwe leden voor het verkrijgen van toegang tot de

kennis die Euratom verworven heeft; (2) het toezicht op de gemengde militaire-civiele kerninstallaties in de nieuwe Lid-Staten en (3) het vraagstuk van de mededeling van door hen gesloten akkoorden met derde landen of onderdanen van derde landen.

Ten aanzien van het eerste probleem zal een nader onderzoek wellicht uit kunnen wijzen in hoeverre de toegang tot de wederzijdse kennis "met gesloten beurzen" kan plaatsvinden. De eenvoudigste oplossing zou nog zijn, indien de nieuwe leden per afzonderlijk geval zouden betalen voor gebruik van kennis, die verworven werd in de periode vóór hun lidmaatschap. De daarna ontstane kennis is uiteraard gemeenschappelijk bezit.

Het tweede probleem vereist eveneens nader onderzoek hoewel men mag aannemen dat daarvoor een oplossing zal kunnen worden gevonden, terwijl de indruk bestaat dat het derde vraagstuk eerder thuis hoort in de sfeer van de uitvoeringsproblematiek dan van de onderhandelingen.

Op de achtergrond van dit alles staat de heersende onzekerheid omtrent de toekomst van Euratom en in het bijzonder omtrent het meerjarenprogramma. Zolang dit programma per jaar wordt vastgesteld, doet zich t.a.v. de nieuwe leden geen vraagstuk voor. Gezien de bestaande onzekerheden kan men verwachten, dat bij de onderhandelingen over toetreding ook de toekomstige samenwerking op het gebied van de vreedzame toepassing van de kernenergie ter sprake zal komen.

7. EGKS

De integratie in de gemeenschappelijke markt van enkele zeer grote Britse ondernemingen (National Coal Board en British Steel Corporation) zal wel een aantal problemen veroorzaken. Ten dele kan hierin door overgangsbepalingen worden voorzien, ten dele ook door het gebruik dat de

Commissie kan maken van art. 66/KSG (aanbevelingen om te vermijden, dat een overheersende positie van publiekrechtelijke lichamen wordt misbruikt).

Nederland kan zich er in eerste aanleg toe bepalen af te wachten welke bezwaren en oplossingen van de kant van Duitsland (als grote kolenproducent en de Commissie zullen worden opgebracht.

Voor het vraagstuk van de toegang van de nieuwe leden tot de in het verleden door de EGKS gevormde fondsen, zal een adequate oplossing gevonden moeten worden, die niet onnodig nieuwe lasten op de Engelse betalingsbalans legt. Ook moet daarbij in het oog gehouden worden in hoeverre men de nieuwe leden wél wil laten meebetalen aan de nadelige ontwikkelingen van het verleden in andere sectoren (bijv. landbouwoverschotten).

8. Economische en Financiële Problemen van de Britse toetreding

Hieronder volgt in het kort de inhoud van de bijdrage die Nederland aan de discussie over genoemde problemen kan leveren.

De betalingsbalansgevolgen van de toetreding

De Britse betalingsbalans is vooral het afgelopen jaar verbeterd, maar het is nog onzeker of gedurende een aantal jaren overschotten van £ 500 mln per jaar (het gestelde doel, noodzakelijk voor de omvangrijke schuldaflossing) zullen kunnen worden geboekt bij een evenwichtige groei van de economie.

De onderhandelingen zullen er daarom op moeten worden gericht, de van de toetreding te verwachten betalingsbalans voor- en nadelen voor Engeland zoveel mogelijk tegen elkaar te doen opwegen.

In dit verband zal ruime aandacht moeten worden geschonken aan het grote belang voor het Britse handelsverkeer van de relaties met derde landen.

Daarnaast zullen er overgangsregelingen moeten worden getroffen, opdat de risico's van een betalingsbalansverslechtering zo worden gespreid dat Engeland deze zelf zal kunnen dragen. Mocht het land gedurende de overgangsperiode wegens de toetreding toch in financiële moeilijkheden blijken te geraken, dan is een bijzondere, tijdelijke financiële steun van de Zes denkbaar. Het is echter duidelijk dat permanente lasten op deze wijze niet zullen kunnen worden opgevangen en moeten worden voorkomen.

Het Pond als reservevaluta

De in 1968 tot stand gekomen Bazelse steunregeling heeft evenals de hoge Londense rente, alsmede de gunstige ontwikkeling van de betalingsbalansen van Engeland en van het overzeese sterlinggebied, geleid tot een tijdelijke consolidatie van het niveau der sterlingsaldi. De toetreding zal tot een verslapping van de banden met de sterlinglanden en daarmee tot een vermindering van dezealdi kunnen leiden. Een abrupte teruggang zal moeten worden vermeden door bij de onderhandelingen de financiële belangen van deze landen zwaar te laten wegen. Voorts lijkt het raadzaam, de Bazelse overeenkomst gedurende de overgangsperiode in stand te houden, opdat een eventuele teruggang adequaat kan worden opgevangen.

Op langere termijn is een geleidelijke afbouw gewenst van de sterling balances in het belang van de stabiliteit van het internationale monetaire stelsel. De Britse autoriteiten hebben zich over hun beleid op langere termijn met betrekking tot dezealdi nog niet uitgelaten. Zouden zij deze op het huidige niveau willen handhaven, dan zou dit vermoedelijk bijzondere eisen aan de Britse

monetaire politiek stellen welke bij de groei van de Gemeenschap naar een economische en monetaire unie van betekenis kunnen zijn. Het lijkt daarom gewenst de Britse autoriteiten bij gelegenheid van de toetredingsonderhandelingen te vragen, welk beleid zij op langere termijn voor ogen hebben.

Hierbij moet wel in het oog gehouden worden dat, zoals de Commissie in haar advies terecht opmerkt, het probleem van de sterlingsaldi wezenlijk internationaal is omdat zij een deel van de wereldliquiditeit vormen, en dat dit vraagstuk slechts in het kader van de mondiale monetaire instellingen afdoende behandeld zal kunnen worden. De sterlingbalances zijn korte Britse schulden aan derde landen; de Zes zijn hierbij als Gemeenschap geen partij.

Tot een consolidatie door de Gemeenschap van deze schulden lijkt geen aanleiding te bestaan; deze operatie zou trouwens de financiële kracht van de Gemeenschap te boven gaan. Bovendien is de aanwezigheid van hoge sterlingsaldi meer een noodzakelijk kwaad, voortvloeiende uit de financiering van de Tweede Wereldoorlog, dan een element van kracht. De sterlingsaldi zijn geen claim op de EEG-landen en moeten dat ook niet worden.

DGES, 3 maart 1970